

Verksamhetsberättelse för Sameföreningen i Stockholm 2024

Under 2024 hade vi en jämn blandning av interna och publika evenemang i sameföreningen. Vi anordnade ett flertal kurser och träffar knutna till den samiska kulturen och förutom kunskapsöverföring så är de träffarna viktiga för att stärka vår samiska identitet och vara ett tryggt forum för samtal. Vi anordnade även föreläsningar för allmänheten och deltog i flertalet samråd.

Föreningens verksamhet

Sameföreningen i Stockholm har två huvudmålsättningar: vi verkar främst för att vara ett forum för samer i Stockholmsområdet att mötas, bevara och utveckla vår kultur. I det arbetet ligger även att utveckla relationer till andra samiska nätverk i Sápmi samt nätverka med andra urfolk i världen. Vår andra målsättning är att verka för att öka kunskapen om och förståelsen för samer och vår kultur bland allmänheten i Stockholm genom att vara delaktiga och påverka i samhällsdebatten och anordna föreläsningar. Vi gör det också genom att delta i samråd, konsultationer och konferenser.

Medlemmar

Antalet medlemmar uppgick 2024 till 456. Det inkluderar både samer och stödmedlemmar. Antalet stödmedlemmar av dessa var 48.

Lokal

Vi har länge samarbetat med Sensus på Medborgarplatsen vad gäller lokal för våra evenemang samt med Nytorgsträffen för våra seniorträffar. I oktober 2023 bytte vi till en större lokal i Solidaritetshuset, där vi har förlagt våra slöjdcaféer och andra kurser. Det har varit mycket uppskattat, då vi i vår egna lokal nu har mer plats, ett litet bibliotek samt tillgång till visst slöjdmaterial.

Evenemang för medlemmar

Familjedag 4 maj

Den 4 maj anordnades en familjedag där vi med hjälp av slöjdaren Magdalena Tjäder fick vägledning i att sy nyckelringar i kläde och renskinn med tenntrådsbroderi. De mindre barnen fick pyssla. Det var 11 deltagare.

Čállinkursa / skrivkurs 19 maj

Skrivkurs på nordsamiska med Anne Wuolab. Det var en halvdagskurs med 3 deltagare för dem som ville lära sig att skriva enklare texter och dikter på nordsamiska oberoende om man kan språket eller inte.

120 års jubileum av första sameföreningen 8 aug

Detta jubileum firades tillsammans med sameföreningens medlemmar samt inbjudna gästerna Ylva Gustafsson (jojkare), Petrus Gustafsson Fjellheim (musiker), Gunilla Larsson (forskare) samt Sebastian Björkman som dansade tillsammans med Ola Stinnerbom som rappade och jokkade.

Samisk loppis 2 november

Samisk loppis arrangerades en gång under hösten, där framför allt föreningens medlemmar fick tillfälle att hitta samiska böcker, smycken mm och samtidigt få en prat- och kaffestund.

Jojkkurs 8 november

Vi hade den stora äran att gästas av den välkände jojkaren Krister Stoor, även kallad Doktor Jojk, som höll en tre timmar lång jojkworkshop med 13 deltagande medlemmar.

Tennrådskurs 16-17 november

Under två dagar i november hölls en kurs i tennrådssömnad. Deltagarna (8 st vilket var maxantal) fick sy armband och/eller nyckelringar. Kursen var mycket uppskattad och blev fulltecknad med en gång. Kursledare var Magdalena Tjäder. Ytterligare nybörjarkurs samt en fortsättningskurs är planerad under våren 2025.

Familjedag med författaren till julkalendern den 7 december

Föreningen anordnade en familjedag för barn och föräldrar med en av författarna till adventskalendern, Annica Wennström. Cirka 35 personer deltog, varav 15 barn och 20 vuxna. Wennström berättade om arbetet med manus och gav inblickar i hur inspelningen gick till. Vi tittade tillsammans på dagens avsnitt och barn och vuxna kunde ställa frågor till Annica. Föreningen bjöd på adventsfika och arrangerade en fiskdamm för alla barn.

Seniorträffar

Vi har under året haft seniorträffar varannan vecka. Under året har vi haft 19 träffar med i snitt 9 deltagare. Under träffarna fikar och samtalar vi, och har ibland olika tema som vi fördjupar oss i.

Slöjdcaféer

Vi har haft 6 slöjdcaféträffar under året. Deltagande på träffarna har varierat mellan 3 – 8 st/möte. Undantaget var på årsmötet där slöjdräffen skedde direkt efter årsmötet och där 28 medlemmar deltog. Magdalena Tjäder visade upp sin tennrådsslöjd och gav även möjlighet för intresserade att prova på.

Språkkurser och språkcaféer

Under våren hade föreningen kurs i nordsamiska med Ellen Simma och under hösten kurs med Carina Sarri samt kurshelg med Per-Stefan Labba. Under hösten hade vi kurs i sydsamiska med Reinie Fjällström under 3 helger. Föreningen hade under december för första gången på länge nybörjarkurs i lulesamiska. Vi hade också i samarbete med Transströmerbiblioteket två stycken öppna språkcaféer under den samiska språkveckan med 20 deltagare. Deltagare i språkkurserna var 26 på tre nordsamiska kurser, 32 deltagare på tre sydsamiska kurser och 5 deltagare på lulesamiska.

Publika evenemang

Föreläsningar

Vi anordnade en föreläsningsserie för medlemmar och allmänheten som syftar till att öka förståelsen för den samiska kulturen och de samiska samhällsfrågorna samt för att informera om Sameföreningen i Stockholms verksamhet.

- 15 april hade föreningen bjudit in professorn Magnus Henreksson att tala om "Det gröna stålet i norr" och de ekonomiska förutsättningarna för jätteprojekten Northvolt i Skellefteå och H3Green Steel i Boden. De svårigheter som han såg i dessa två projekt har tyvärr blivit besannade genom de ekonomiska svårigheterna som Northvolt har uppvisat och resulterat i konkurs. Mötet hölls i ABF-huset på Sveavägen.
- 17 september berättade vår ordförande Inger Axiö Albinsson om höstens verksamhet och medlemmar fick möjlighet att lämna förslag på aktiviteter. Inger Björnemalm rapporterade från SSR:s årsmöte i Stockholm i maj månad.
- 9 oktober berättade journalisten Christian Catomeris som tidigare skrivit mycket om olika minoriteter och i september månad kom hans nya bok "Sverige och Sapmi; historia, politik och attityder" ut och som han berättade om vid medlemsmötet.

Nationaldagen 2024 den 6 februari

Vi hade vår traditionsenliga flagghissning vid Stadshuset på morgonen med ett 75-tal deltagare, där vi bjöd på fika efteråt. Vi hade ett flertal talare, så som sameföreningens ordförande, kanadensiska ambassadören, Sara-Elvira Kuhmunen, Sáminuorras ordförande, och representanter från Stockholm stad. Elin Teilus framförde nationalojken och den samiska nationalsången. Firandet fortsatte därefter på Skansen med aktiviteter som bakning av gáhkku, samiska barnsånger, dansföreställning m.m. Vi hade också ytterligare en ceremoni i samband med en konsert med Elin Teilus. Därefter hade vi afterwork i samband en konsert av Jon-Henrik Fjällgren på Kulturhuset.

Femfolkfestivalen 12 och 26 juni

Vi deltog även i år i på den årliga femfolkfestivalen som anordnas av É Romani Glinda vid två tillfällen i juni. Syftet med festivalen är att visa på mångfald hos de fem minoriteterna och vara en mötesplats för samtal, i vårt fall kring frågor om samers villkor och föreningens aktiviteter. Samiska artister var Elina Ijäs och Nioki Beats.

Pride 3 augusti

I år var deltagande i Pride ett samarrangemang tillsammans med Amnesty Sápmi, Sameföreningen i Stockholm, Samiska föreningen i Uppsala och Sáminourra. Årets tema var "starkare tillsammans". Vi var ca 25 personer som deltog under den nya banderollen "With love from Sápmi". Det var stort intresse från media och flera inslag både hördes och syntes i radio och på SVT Sápmi.

Bokmässan 26-28 september

Ordförande Inger Axiö Albinsson och ledamoten Maritha Sandberg Lööf besökte bokmässan i Göteborg. Enligt planen skulle Sameföreningen i Stockholm arrangera en programpunkt med den stockholmsbaserade författaren Linnea Axelsson (Aednan), men på grund av en dubbelbokning kunde programmet inte genomföras. Föreningens representanter hjälpte till vid bokbordet med barn- och vuxenlitteratur från hela Sápmi tillsammans med medlemmar i Sameföreningen i Göteborg och andra mässdeltagare. Vi höll också ett möte med ordföranden i Sameföreningen i Göteborg där vi diskuterade gemensamma erfarenheter och arbetssätt.

Minnesdagen 19 oktober

Minnesdagen anordnades för tredje gången, den 19 oktober 2024. Det är ett samarrangemang mellan Sameföreningen i Stockholm, Amnesty Sápmi, Centrum för mångvetenskaplig forskning om rasism, Cemfor, samt Same Ätnam och Saminuorra. Årets tema var försvenskningsspolitiken gentemot samer. Minnesdagen planerades sedan januari 2024 av en arbetsgrupp från arrangörerna. Maritha Sandberg Lööf är Sameföreningens projektledare. 116 åhörare var på plats i Zäta-salen. 23 personer medverkande i programmet, varav 14 var kvinnor och 9 män. Hela programmet kunde följas live via Youtube i realtid, vilket 200 personer gjorde. 760 personer såg sändningen de kommande dagarna. Totalt har cirka 1100 personer följt Minnesdagen på plats eller via länk.

Samisk Afton 9 november

Den 9 november anordnades en uppskattad Samisk Afton på Stallet i Stockholm, med nio medverkande artister (Gålmuk, Pávva ja Vuovddiká, Mikael Pirak, Timimie Mäarak och Krister Stoor). Projektledare var Christine Olsen. Arrangemanget var öppet för allmänheten och blev slutsålt med 150 personer i publiken.

Visioner i nordisk litteratur: Sápmi och Arktis på Tranströmerbiblioteket 29 nov

I samarbete med biblioteket deltog ordförande Inger Axiö Albinsson tillsammans med den samiska artisten Timimie Mäarak, norska samiska författare Sigbjørn Skåden och en svensk poet i ett välbesökt arrangemang.

Andra samiska evenemang som vi tipsat om/bidragit till

- Svenska Kyrkans och Vantörs församling samiska gudstjänster, familjedag och konsert
- Konsert med trion Gålmuk i Solna 8 feb
- Folk och kultur 6 feb i Eskilstuna med deltagande av Marika Renhuvud, Ola Stinnerbom och Fia Kaddik
- Föreställningen Nomad med Sofia Jannok och Salamanca Taikon Gonzalez av Riksteatern den 4 april
- Teaterföreställningen *Herrarna satte oss hit* med Giron Sámi Teater på Kulturhuset Stockholm 15-17 april
- Utställningsprogram på Aerpie - Centrum för samisk samtidskonst.
- Föreläsning med Inge Frisk "Australienresa med samisk reflektion" 19 mars

- Maxida Märak releasefest den 13 april på Kulturhuset Stockholm
- Guldalit på Tensta Konsthall av Petra Howard 13 april
- Utställningen "WE ARE STILL HERE" på Tegen2 Galleri med konst av Tomas Colbengtson, Antonie Grahamsdaughter, Lena Stenberg och Anders Sunna
- Författarsamtal med Elin Anna Labba 30 maj
- Fortbildning för lärare och annan skolpersonal om rasism mot samer 14:e juni
- Rätten till berättelsen – en kurs i storytelling HT 2024
- OHTSEDIDH – Samiska kulturyttringar i Mellansverige på Historiska museet
- Biopremiär av Mii leat ain das / Vi är fortfarande här av Gunilla Bresky 23 aug
- Bokrelease av "De försvunna Samiska kulturarven" av Ola Stinnerbom den 28 aug
- Ny samisk utställning på Skansen "Vuoi ihán – samisk samtidskonst" 7 sep – 27 okt
- Dansföreställningen den Vita renen på Farsta bibliotek 5 oktober av Liv Aira
- Barnföreställningen Diida Soabbi / Den magiska vandringsstaven av Giron Sámi Teáhter 28 okt
- Jokkmokksdagarna i Huddinge 24-27 okt
- Konferens om perspektiv på revitalisering av minoritetsspråk 20-22 nov där Sebastian Björkman från Sameföreningen i Stockholm höll en presentation av föreningens språkverksamhet
- Föreläsning om Samiska museers bemyndigande – tre berättelser på Finlandsinstitutet 10 dec
- Samtalen 2 X JOJK: Dan Lundberg och Mats Jonsson 14 dec med Kulturbiblioteket och Serieteket

Samarbeten och påverkansarbete

Bidragsgivare och samarbeten

Vi har under 2024 fått verksamhetsbidrag från Region Stockholm och Sametinget. Föreningen har beviljats projektstöd från Stockholms stads kulturnämnd, Sametinget, ISOF (Institutet för språk och folkminnen), Kulturrådet och Folkbildningsrådet via Sensus.

Föreningen samarbetar även med Sensus studieförbund runt lokaler för studiecirklar och andra kulturarrangemang som tidigare år. Vi har ett tätt samarbete med Amnesty Sápmi och gör ett flertal arrangemang tillsammans. Vi har kontinuerligt samarbete med Sáminuorra med olika arrangemang.

Samiska nätverk

Föreningen medverkar i det samiska nätverket Viermie K och har haft Nik Märak som representerat oss under året. Maritha Sandberg Lööf representerade Sameföreningen i Stockholm på Same Ätnams landsmöte den 1 juni. På en särskild punkt nämndes Minnesdagen och dess stora genomslag. Ett enigt landsmöte uttryckte sitt stöd för fortsatt samarbete med oss, Sáminuorra, Amnesty Sapmi och Cemfor runt minnesdagen 2024.

Under Landsmötet med Svenska Samernas Riksförbund (SSR) den 29 maj delades ett hederspris ut till Sameföreningen i Stockholm. Motiveringen lød "Genom sitt mångåriga arbete, med små ideella resurser, utgör de en viktig hörnsten i det samiska samhället, där de lyfter och synliggör samiska frågor utanför det samiska traditionella kärnområdet" Inger Axiö, ordförande, Maritha Sandberg Lööf, ledamot, Inger Björnemalm, ledamot och den tidigare verksamhetsledaren Inge Frisk var där för att ta emot utmärkelsen.

Förskolan Norrskenet

Förskolan startade under 2023 med avdelningen Norrskenet på samiska och meänkieli i den befintliga förskolan Orion på Södermalm. Numera deltar vi i regelbundna diskussioner med representanter från

Stockholms stad och förskolan om vad som händer på skolan. Det som tidigare var en försöksverksamhet är nu en integrerad del av stadens verksamhet. Vi informerar om verksamheten och hjälper till med att söka elever som vill bli inskrivna i verksamheten.

Urfolksmöten och andra sammankomster

Ordförande deltog i den årliga Native American Indigenous Association (Naisa) konferensen i Bodö. Eftersom mötet hölls i Norge blev det otroligt många och intressanta föredrag samt workshop från samiska medverkande tex miljö och markfrågor, vattenkraft, revitalisering av språk, våld i Sápmi, storytelling och mycket mer. Det blev en mötesplats för forskare och andra samiska aktörer.

Personer från föreningen deltog i firande av det alternativa nobelpriset där bl.a. urfolkskämpan Joan Carling från Filippinerna fick sitt pris. Mötet skedde tillsammans med MR-fonden på dagen med prisutdelning på kvällen.

Ordföranden deltog i Samiska Veckan i Umeå. Vi samarbetade också tidigare med Såhkie, Umeå sameförening för ett besök med representant för Stockholms kommun på Såhkie och träffade deras äldregrupp och vi fick besöka det äldreboende som just startat för samiska personer. Detta var mycket bra och låg sen till grund för det samtal/samarbete vi har med Stockholms stad omkring äldreomsorg för samer i Stockholm.

I början av året berättade Tilda Pontén, jurist från Amnesty, om de lagar som gäller för Nationella Minoriteter och urfolket samer; vad innebär FPIC, vad gäller från Urfolksdeklarationen, och reglerna på EU-nivå. Föreningen deltog också i online-möte med FN:s speciella rapportör.

Samarbete med ambassaderna och urfolksfrågor

Föreningen har ett gott samarbete framför allt med ambassaderna Kanada, Australien, Nya Zeeland och USA. Det sker både formellt och informellt. Kanadas ambassad har varit mycket aktiv i frågor som berör möten mellan samiska konstnärer och författare med urfolk från Kanada. Ordföranden deltog också i ett möte med USA:s Ambassad och Pawnee-folket från USA på Etnografiska museet. Numera har vi också etablerat kontakter med några av de latinska ländernas ambassader som Colombia och Mexiko, som har många urfolk.

Under våren kom även i år Kimberley Andersson från University of Guelph, Ontario, med sin urfolksungdomsgrupp och hade traditionsenligt besök på Nordiska Museet. Sedan hade de workshop med pärlbroderi och informell föreläsning omkring detta.

Samråd och konsultationer med Stockholm stad, Region Stockholm och Länsstyrelsen

Samrådsgruppen har träffat stadens representanter i flera omgångar, nu när samråden har blivit mer effektiva. Konsultationslagen trädde i kraft under 2024 och den innebär att en förvaltningskommun som Stockholm skall konsultera samerna för frågor som särskilt påverkar dem. Vår första konsultation gick av stapeln i december och gällde Stockholms stads plan för mänskliga rättigheter. I arbetet med konsultationerna har vi haft stor hjälp av en jurist från SSR, eftersom de har en längre erfarenhet av konsultationer.

Med det nya Nationella Minoritetsrådet hade vi tre arvoderade möten. Vi hade tre möten med Region Stockholm och Länsstyrelsen.

Andra samråd, informationsmöten och konsultationer

Ett samarbete påbörjades med Etnografiska museets om kommande samisk utställning, detta lades delvis på is, eftersom museet skulle genomgå en ombyggnad. Ett samarbete har också skett med Etnografiska museets vänförening om föreläsning om samiskt liv och historia som skall ske i april 2025.

Föreningen påbörjade ett samråd med Scenkonstmuseet, som lyder under statliga myndigheten Musikverket, omkring en utställning av Karl Tiréns jojkinsamling och ett firande av dess eventuella status som världsarv, som kommer påbörjas under 2025.

Delar av samrådsgruppen deltog i ett seminarium om hälsa, vård och omsorg för nationella minoriteter arrangerat av Folkhälsoinstitutet och Socialstyrelsen.

Vi har haft regelbundna och bra samråd med Skansen och fått gehör för att hålla Saemien Sijte öppet oftare. Vi anordnade även den samiska nationaldagen tillsammans och utvecklar det samarbetet kontinuerligt.

På Internationella Romadagen deltog Lena Ullman och Maritha Sandberg Lööf i firandet i Stockholm.

World Water Week 25-29 aug

Stockholm International Water Institute med World Water Week grundades i samarbete med Stockholms stad på 90-talet och har sedan dess arbetat upp en ledande betydelse för kunskapsöverföring om vattenfrågor världen över. Kopplingen till de officiella FN-mötena har också ökat.

Sameföreningen började redan 2023 att vara värd för de urfolk världen över som kom till World Water Week, ett arbete som fortsatte och utvecklades under 2024. Vi anordnade en samling för att urfolksdelegaterna skulle få lära känna varandra före själva konferensen, med besök på Nordiska Museets "Nordisk Liv" utställningen och av en gästande samisk utställning på Historiska museet. Med hjälp av den kanadensiska ambassaden kunde vi samla alla personer (ca 50) hos dem, där vi hade presentationer, tal, jojk och tilltugg.

Under veckan hade sameföreningen ett utställningsbås på konferensen, både som samlingspunkt för alla urfolksdelegater och som en allmän informationsdisk för alla andra deltagare. Många svenskar, forskare, myndigheter och företag kom förbi för att informera sig om samiska frågor. Vi etablerade också nya urfolkskontakter med flera latinamerikanska länders ambassader här i Stockholm tex Colombia, Mexiko.

I samarbete med World Water Week och Sameföreningen i Stockholm deltog Sáminuorra som en del av öppningstalare för hela konferensen. Bakgrunden till detta var att ett flertal urfolksdelegationer saknade samisk representation under konferensen 2022. Inför 2024 har sameföreningen samarbetat i ett nätverk för en ökad synlighet av samers och andra urfolks utmaningar och lösningar på vattenrelaterade frågor under konferensen.

Styrelsen

Föreningen har haft en fullskalig styrelse under 2024, som jobbat enligt föreningens stadgar. Styrelsen har haft 12 styrelsemöten och ett konstituerande möte. De flesta möten har skett digitalt.

Under året bytte vi verksamhetsledare, till en person som är stationerad i Stockholm, Sebastian Björkman, med lång erfarenhet av projektledning inom föreningen.

Vi har också utökat andelen ekonomiska uppföljningsmöten för att bättre hantera den stora mängd ekonomiska frågor som vi har haft framför allt på projektnivå. Under bokslutsarbetet har vi också haft kontakt med en extern redovisningsfirma.

Ordförande och verksamhetsledare har haft så gott som daglig kontakt under året. Vi har också jobbat på att få fler personer engagerade som projektledare för språk, slöjd, föredrag etc. Vi har höga ambitioner i föreningen, men det är inte alltid möjligt att hinna med allt.

I Nationella Minoritetsrådet för samerna sitter Inger Axiö Albinsson, Mariana Wiik och Eva Eastwood som nu initialt har tagit hand om konsultationer och samråd med staden, regionen och ev. statliga myndigheter, museer mm.

Styrelsen har bestått av:

Inger Axiö Albinsson, ordförande (2024-2026)
Inger Björnemalm, vice ordförande (2023-2025)
Kerstin Berg, sekreterare (2024-2026)
Lena Ullman, kassör (2023-2025)
Maritha Sandberg Löf, ordinarie styrelseledamot (2023-2025)
Nik Annika Mäarak, suppleant (2023-2025) som avgått i förtid
Tomas Silfver, suppleant (2024-2026)
Björn Clemenson, suppleant (2024-2025, fyllnadsval)

Revisorer:

Moore Allegretto, Hans Kallin, auktoriserad revisor
Föreningsrevisor, ordinarie, Lena Roda Karlsson (2024-2026)
Föreningsrevisorsuppleant, Piiha-Lotta Jerevall Jannok (2024-2026)

Valberedning:

Anna-Kari Kroik, sammankallande
Ylva Gustafsson
Mita Hugdahl

Festkommitté:

Eva Eastwood (2024-2025) sammankallande
Mariana Wiik (2024-2025)
Maria Simma (2024-2025)

Övrigt

Vi har fortsatt arbetet med en ny hemsida som ska vara lättnavigerad och aktuell, men pga mycket annat arbete och byte av verksamhetsledare under året har arbetet med den inte blivit av under 2024. Planerat är nu att lansering ska kunna ske under våren 2025. Föreningen har arbetat för bättre rutiner för projektledning och att ta fram nytt marknadsföringsmaterial. Diskussioner om hur vi arkiverar föreningens material fysiskt och digitalt har påbörjats under 2024 och kommer tas vidare med en förstudie till arkiv för föreningen.

Avslutningsvis vill vi tacka våra medlemmar och samarbetspartners för året som gått. Vi ser fram emot att skapa många givande möten och evenemang i föreningen under 2025 tillsammans med er.

Från styrelsen och verksamhetsledaren för Sameföreningen i Stockholm

Inger Axiö Albinsson
Ordförande

Lena Ullman
Kassör

Kerstin Berg
Ledamot

Inger Björnemalm
Ledamot

Maritha Sandberg Lööf
Ledamot

Tomas Silfver
Suppleant

Björn Clemenson
Suppleant

Dokumentet undertecknas elektroniskt via elektronisksignering.se och ebox.nu